

ISSN 2181-5291

PSIXOLOGIYA

ILMIY JURNAL

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

SCIENTIFIC JOURNAL

№ 4, 2020

www.psixologiyabuxdu.uz

МЕТОДИКА / METHOD

“IJODIY QOBILIYATLARNI BAHOLASH SO‘ROVNOMASI” (E.E.TUNIK)

Mazkur so‘rovnoma shaxsda ijodiy faollik bilan bog‘liq bo‘lgan to‘rt asosiy xususiyat – qiziquvchanlik, yaxshi rivojlangan xayol, murakkablik (murakkab hodisa va tushunchalarni anglashga intiluvchanlik, murakkab masalalarni mustaqil yechishga intiluvchanlik, murakkab topshiriqlarni xush ko‘rish), tavakkalchilikka moyillik darajasini aniqlashga xizmat qiladi.

Ko‘rsatma: “Hurmatli ishtirokchi, quyidagi so‘rovnoma sizga o‘zingizning ijodiy qobiliyatlaringiz darajasini baholashingiz uchun imkoniyat beradi. Buning uchun sizdan so‘rovnomada keltirilgan ta‘kidlarga munosabat bildirishingiz talab etiladi. Siz ta‘kidlarda ifodalangan xususiyat o‘ziga qanchalik xosligini bildirishingiz lozim. Javob varaqasida keltirilgan to‘rt xil varianti – “umuman olganda to‘g‘ri” (ha), “qisman to‘g‘ri” (ehtimol), “umuman olganda noto‘g‘ri” (yo‘q), “bilmayman” variantidan birini tanlab, tegishli ta‘kid raqami ro‘parasida tanlangan javob varianti ostida belgi qo‘yishingiz kerak. Unutmang, bu yerda to‘g‘ri yoki xato javoblar bo‘lmaydi, o‘zingiz uchun tegishli xususiyat qanchalik xos bo‘lsa, uni ko‘p o‘ylamay belgilang. So‘rovnoma bilan ishlash vaqti cheklanmagan, ammo javoblaringizni imkon qadar tezroq berishga harakat qiling”.

So‘rovnoma matni.

1. Agar to‘g‘ri javobni aniq bilmasam, uni chamalab topishga harakat qilaman.
2. Narsa-buyumlarni ularning avval ko‘zga tashlanmagan detallarini payqash uchun batafsil ko‘zdan kechirishni yoqtiraman.
3. Bilmagan narsamni odatda so‘rab bilishga intilaman.
4. Ishni avvaldan rejalashtirish menga yoqadi.
5. Yangi o‘yinda ishtirok etishdan avval men unda g‘alaba qozonishimga amin bo‘lib olishim kerak.
6. Menga o‘zim bilib olishim yoki bajarishim kerak bo‘ladigan narsalar haqida o‘ylash yoqadi.
7. Agar biror ishni bir urinishda amalga oshira olmasam, to maqsadimga erishguncha urinaveraman.
8. Boshqalarga tanish bo‘lmagan o‘yinni unda ishtirok etish uchun hech qachon tanlamayman.
9. Biror ishni bajarishning yangicha usullarini o‘ylab topgandan ko‘ra hammasini har doimgidek bajaraveraman.
10. Qandaydir ma‘lumot to‘g‘ri yoki noto‘g‘ri ekanini tekshirishni yoqtiraman.
11. Menga o‘zim uchun yangi bo‘lgan ish bilan shug‘ullanish yoqadi.
12. Yangi do‘stlar orttirishni yaxshi ko‘raman.
13. Menga o‘zim bilan hech qachon ro‘y bermagan hodisalar haqida o‘ylash yoqadi.
14. Men qachonlardir mashhur san‘atkor, shoir yoki artist bo‘lish haqidagi xomxayollarga berilmayman.
15. Ayrim g‘oyalarim meni shunchalik o‘ziga jalb etadiki, dunyodagi barcha narsani unitib qo‘yaman.
16. Menga yerdan ko‘ra ko‘proq kosmik stantsiyada yashash va ishlash yoqar edi.
17. Keyinchalik nima ro‘y berishini bilmaganimdan asabiylashaman.
18. Noodatiy narsalarni yoqtiraman.
19. Men ko‘pincha boshqa odamlar nima haqida o‘ylayotganini tasavvur qilishga intilaman.
20. Menga o‘tmishda ro‘y bergan hikoyalarni o‘qish va teleko‘rsatuvlarni tomosha qilish yoqadi.
21. Menga o‘z g‘oyalarimni do‘stlarim davrasida muhokama qilish yoqadi.
22. Biror xatolikka yo‘l qo‘yganimda ham men asabimni buzmayman.
23. Kelajakda mengacha hech kimning qo‘lidan kelmagan ishni amalga oshirishni xohlar edim.
24. Men hamma narsani odatiy yo‘l bilan qiladigan odamlar bilan do‘stlashishni ma‘qul ko‘raman.
25. Ko‘pchilik mavjud qoidalar meni odatda qoniqtirmaydi.
26. Menga hatto to‘g‘ri javobi mavjud bo‘lmagan masalani yechishga urinish yoqadi.
27. Men ko‘p narsalar bilan tajribalar o‘tkazib ko‘rishni xohlayman.
28. Agar biror marta to‘g‘ri javobni topgan bo‘lsam, keyinchalik boshqa variantlarini qidirib o‘tirmayman.
29. Guruh oldida chiqish qilishni xushlamayman.
30. Badiiy asar o‘qiganimda yoki kinofilm tomosha qilganimda o‘zimni undagi qahramonlardan birining o‘rnida tasavvur qilaman.
31. Menga uzoq o‘tmishda odamlar qanday yashaganini tasavvur qilish yoqadi.
32. Menga do‘stlarimning qat‘iyatsizlik qilishi yoqmaydi.

33. Menga eski quti va sandiqlarni ularda nimalar borligini bilish uchun tekshirib chiqish yoqadi.
34. Men ota-onam va o'qituvchilarim o'zgaruvchan bo'lmay, doim bir xil bo'lib turishini xohlar edim.
35. Men o'zimning ichki sezgimga ishonaman.
36. Menga biror farazni ilgari surib, qanchalik haq ekanimni tekshirish qiziqarlidir.
37. Keyingi bir necha qadamni oldindan bilib ish tutish talab qilinadigan o'yinlarni yoqtirman.
38. Meni turli mexanizmlar, ularning ichi qanday tuzilgani va ular qanday qilib ishlashi qiziqtiradi.
39. Mening eng yaqin do'stlaringa axmoqona fikrlar yoqmaydi.
40. Menga yangi narsalarni, hatto, ularni, amaliyotda qo'llab bo'lmasa ham, o'ylab topish yoqadi.
41. Men hamma narsa o'z joyida turishini yoqtiraman.
42. Kelajakda paydo bo'ladigan savollarning javobini qidirish menga qiziqarli bo'lishi mumkin.
43. Men yangi ishga uning oqibati qanday bo'lishini bilish uchun qo'l urishni yoqtiraman.
44. Menga o'zim yoqtirgan o'yinlarni shunchaki ko'ngilocharlik uchun yutuq haqida o'ylamay o'ynash qiziqarlidir.
45. Menga hech kimning xayoliga kelmagan narsalar haqida o'ylash yoqadi.
46. Men notanish odam aks etgan fotosuratni ko'rganimda undagi odamning kimligini bilishga qiziqaman.
47. Menga kitob va jurnallarni shunchaki ularda nimalar borligini bilish uchun varaqlab ko'rish yoqadi.
48. Menimcha, ko'pchilik savollarga yagona to'g'ri javob mavjud.
49. Boshqalar o'ylab ko'rmagan narsalar haqida savol berishni yoqtiraman.
50. O'qishda ham, uyda ham juda ko'p qiziqarli mashg'ulotlarim bor.

Natijalarni qayta ishlash va baholash

Natijalarni baholash sinaluvchi javoblarini quyidagi kalit bilan solishtirish asosida amalga oshiriladi.

Kalit

1. Qiziquvchanlik shkalasi bo'yicha:

- 1) "ha" javobi – 2, 3, 11, 12, 19, 27, 33, 37, 38, 47, 49 (har bir moslik uchun 2 balldan);
- 2) "yo'q" javobi – 28 (har bir moslik uchun 2 balldan);
- 3) barcha "ehtimol" degan javoblar – 1 balldan;
- 4) barcha "bilmayman" degan javoblar – -1 balldan.

2. Murakkablik shkalasi bo'yicha:

- 1) "ha" javobi – 7, 15, 18, 26, 42, 50 (har bir moslik uchun 2 balldan);
- 2) "yo'q" javobi – 4, 9, 10, 17, 24, 41, 48 (har bir moslik uchun 2 balldan);
- 3) barcha "ehtimol" degan javoblar – 1 balldan;
- 4) barcha "bilmayman" degan javoblar – -1 balldan.

3. Xayol shkalasi bo'yicha:

- 1) "ha" javobi – 13, 16, 23, 30, 31, 40, 45, 46 (har bir moslik uchun 2 balldan);
- 2) "yo'q" javobi – 14, 20, 39 (har bir moslik uchun 2 balldan);
- 3) barcha "ehtimol" degan javoblar – 1 balldan;
- 4) barcha "bilmayman" degan javoblar – -1 balldan.

Natijalarni umumlashtirish.

Sinaluvchining barcha javoblari kalitning "ha" va "yo'q" javob variantlariga mos kelsa jami 100 ball to'planishi mumkin.

Agar sinaluvchi barcha ta'kidlarga "ehtimol" degan javob varianti orqali munosabat bildirgan bo'lsa, uning yakuniy natijasi 50 ballga teng keladi.

So'rovnomadagi "bilmayman" javobi diagnostik qiymatga ega bo'lmay qat'iyatsiz, ijodiy yondashuvdan o'zini to'liq olib qochadigan sinaluvchini jazolash uchun xizmat qiladi.

Sinaluvchining natijasi qanchalik baland bo'lsa, unda ijodiy faollik bilan bog'liq shaxsiy sifatlar (qiziquvchanlik, ijodiy xayol, murakkablik, tavakkalga moyillik) darajasi shunchalik yuqori ekani haqida xulosa chiqariladi.

To'plovchi: Ostanov Sh.Sh.

Мундарижа/Содержание/Contents

3	Шоумаров Г.Б., Кадыров У.Д.
	Психологические аспекты защиты молодёжи от влияния деструктивных идей Psychological aspects of protecting young people from the influence of destructive ideas
10	Козлов В.В., Огнева И.В.
	Кризисологическая феноменология пандемии Crisis phenomenology of the pandemic
18	Сатторов Э.Н.
	Компетенциявий ёндашувнинг юзага келиши: вазият, талаблар, ўзига хослиги The occurrence of a competency approach: situation, requirements, specificity
25	Мелибаева Р.Н., Абдиназарова И.С.
	Тиббий психодиагностика: муаммо, мулоҳаза ва ечимлар Medical psychodiagnostics: problem, reasoning and solutions
30	Халбаева Г.А.
	Проблемы подготовки детей к школьному образованию в современной психологии Problems of preparing children for school education in modern psychology
38	Атабекова К.Г.
	Оптимизация «предстартового состояние» спортсменов-каратистов с применением психокоррекционной помощи Optimization of the "pre-start state" of karate athletes with the use of psychocorrective assistance
44	Жумаев У.С.
	Глобаллашув шароитида оммавий маданиятнинг жамият ҳаётига таъсирини ижтимоий психологик тадқиқи Social psychological research on the impact of mass culture on the life of society in the context of globalization
53	Меҳлиев М.Х.
	Курсантларни ёш жангчи курсида мослашуви ва психологик кузатиб боришнинг ўзига хос жиҳатлари Adaptation of cadets in a young warrior course and peculiarities of psychological observation
58	Содиқова Г.О.
	Қарор қабул қилиш муаммосининг психологик тадқиқотларда қўлланилиши The application of decision making problem in psychological research
61	Акбаров С.У.
	Shaxs ijtimoiylashuv jarayonlarining psixologik tavsifi Psychological description of individual socialization processes
65	Сафаров Д.Х.
	“Сотувчи-харидор” диадаси ўзаро муносабатларига таъсир этувчи омиллар Factors affecting the interaction of the "seller-buyer " diad
70	Бахромов О.Т., Абдурасулов Р.
	Ёш футболчиларни ютуққа эришишда мотивациянинг аҳамияти The importance of motivation in the achievement of young players
74	Обидова Г.К.
	Инглиз тилини ўқитиш жараёнида экологик таълимнинг педагогик психологик имкониятлари Pedagogical psychological opportunities of environmental education in the process of teaching English
81	Султонов У.Б.
	Ҳарбий фаолиятда касбий мотивлар намоён бўлишининг психологик ўзига хосликлари Psychological peculiarities of the manifestation of professional motives in military activity
85	Тўрақулов Б.Н.
	Талабалар эмоционал интеллектини тадқиқ этишнинг психологик имкониятлари Psychological opportunities for students to study emotional intelligence
89	Хакбердиев Н.С.
	Кадрлар сиёсий маданият барқарорлигини таъминлаш зарурияти The need for ensuring the stability of political culture of personnel
93	Шерматов Ф.Т.
	Касбий зўриқишларни келтириб чиқарувчи ижтимоий-психологик омиллар Socio-psychological factors leading to occupational stress
97	Рузиева Д.Н.

	О влиянии социально-психологических факторов на качество деятельности преподавателей вуза
	On the influence of socio-psychological factors on the quality of University teachers' activities
101	Қаршибоева Г.А. Ўсмирларда суицидал хулкни пайдо бўлишида ижтимоий функциялар бузилишининг психологик ҳолатлари Psychological states of the violation of social functions in the emergence of suicidal behavior in adolescents
105	Худойбердиев И.Э., Қодиров С.С. Шахсининг йўналганлиги ва жамоавий психологик муҳит Orientation of the individual and the collective psychological environment
110	Раджабова Ф.Р. Корхона ва ташкилотларда лидерлик компетенциясини ривожлантириш механизмлари Development of leadership competence in enterprises and organizations
115	Ражабова Ф.П. Вояга етмаганларнинг индивидуал-психологик хусусиятларни акс эттирувчи омиллар психодиагностикаси Psychodiagnostics of factors reflecting individual-psychological characteristics of minors
121	Музафарова Ф.Б. Ҳамкорликдаги таълим жараёнининг психологик йўналишлари Psychological aspects of the collaborative learning process
126	Сирлиев Б. Н. Ички ишлар органлари ходимларини касбий тайёргарлигини такомиллаштиришда психологик хизмат ва унинг тутган ўрни Psychological service and its role in improving professional training of employees of internal affairs bodies
130	Абдуқаҳҳорова Г.А. Ўсмирларда девиант хулқ-атвор муаммосини ўрганишнинг психологик масалалари Psychological issues of studying the problem of deviant behavior in adolescents
ИЛМИЙ МУШОҲАДА	
135	Найдаров Ҳ.Н. Psixologiya va tarixiy xotira Psychology and historical memory
137	Облоқулов А.Р., Тиллоева Ш.Ш., Ачилова Д. Н., Элмуродова А.А. Пандемия шароитида тиббиёт ходимлари орасида юзага келган руҳий муаммоларни ўрганиш Investigation of the mental problems encountered among medical personnel in pandemic conditions
МЕТОДИКА / METHOD	
142	Ostanov Sh.Sh. “Ijodiy qobiliyatlarni baholash so‘rovnomasi” (E.E.Tunik)
ХОТИРА	
144	Камтарин руҳият илмининг соҳибини ёд этиб
145	Фанга бахшида этилган умр

*Jurnal O'zbekiston Respublikasi
Vazirlar Mahkamasi huzuridagi OAK
Rayosatining 2013-yil 26-dekabrdagi
201/3-sonli qarori bilan psixologiya
fanlari bo'yicha dissertatsiya ishlari
ilmiy natijalari yuzasidan ilmiy
maqolalar chop etilishi lozim bo'lgan
ilmiy jurnallar ro'yxatiga kiritilgan.*

ISSN 2181-5291

9 772181 529113

11